

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

25. De festis aliorum Sanctorum diebus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

CAP. XXV.

De festis aliorum sanctorum diebus.

Sancti Ioannis Baptistæ Natalis dies festus, & sacer in Ecclesia de iure communi colitur, & seruatur. *e. Conquestus de Ferijs, cap. Pronunciandum de consecr. distict. 3.*

Olim Latini titum Milarem sacrificijs huius diei celebratam agere, & colere consueuerant, vt testatur Albinus libro de Diuinis officijs cap. de Ioanne Baptista. Amalarius lib. de rebus Ecclesiasticis cap. 3. Nam in priuilegio vna Milia fiebat, in qua Præcursoris officium recitabatur: secunda, in die Natali eius: in qua legebatur, quomodo sanctus ex vtero matris prodierit: tertia in die proxime sequenti, in qua Euangelium canebatur de officio; quo in baptismo ministrando functus est. Vnde in libro, cui ordo Romanus, nomen est, in cap. vltim sic habetur: [In Natali sancti Ioannis deo tres Milia celebrantur, id est, vna in Vigilia eiusdem, due in tribus sequentibus, quia tribus triumphis refulsit insignis: id est, Officio Præcursoris, Baptistæ ministrio: & quia Nazareus ex vtero matris permansit.]

Ioannes Baptista in vtero matris gratiam, & sanctitatem ad primum est: vnde natus est sanctus, non tamen est conceptus sine peccato originis. Nec obstat, quod Martyrologia Be. sic, & V. i. r. d. i. ac Adonis habeant sic: *octavo Kalendas Octobris conceptio Ioannis Baptistæ*; nam eo die Ioannis conceptionem primum ponunt, non quod fuerit cum gratia, & sanctitate conceptus: sed quod eius conceptio fuerit hominis, qui futurus erat insignis, nimirum Præcursor Domini, Propheta, Doctor, Virgo, Martyr; maior denique inter natos mulierum. Id itidem Beda, V. suardus, & Ado fecerunt: quia apud Chrysostrum in sermone de Natiuitate S. Ioannis Baptistæ legerunt, conceptum esse Ioannem Baptistam 8. Kalend. Octobr. id est, die vigesimoquarto Septemb.

Sed quorundam dies, in quibus hebdomada erat illis, quo natus est Ioannes Baptista? erat sextus dies hebdomadae, qui dicitur dies Venetis, quia natus est Ioannes eodem anno, quo natus est Christus, quamuis sex mensibus ante Christum, sed anno quo Christus ortus est, litera Dominicalis fuit B. & incidit in diem vigesimam quinquam Decembris, & litera G. indicauit eo anno diem Venetis, quæ fuit dies vigesima quarta Iunij, quando natus est Ioannes.

Ioannes Baptista inter alia priuilegia diuinitus accepta, hoc etiam in suo, & perillustre habuit, vt in vtero matris, cum est sanctificatus, libero rationis vsu præditus fuerit, vt communi sensu tradunt omnes Patres; illud insuper adiciens eum, cum in materno vtero exsisteret, fidei & Prophetiæ donum habuisse, & Dominum cognouisse, Christum scilicet Messiam, virginis visceribus inclusum. Ita S. Irenæus lib. 3. cap. 18. Origenes homilia decima, in Lucam, Ambrosius lib. 5. de Fide, cap. 4. & serm. 63. Cyrillus de rebus in Deum fide, cap. De Euangelio secundum Lucam, Cyrillus Hierosolymitanus, Catechesi tertia, Chrysostrum de sancto Ioanne, Hieron. in Dialogo contra Luciferianos. Maximus in Hom. de S. Ioanne Baptista, Chrysostrum ser. 14. Bernardus ser. de Natiuit. Ioannis Baptistæ, Theophylactus, Euthymius, Luca 1. Leo serm. 4. de Epiphania, & Gregorius lib. 3. Moral. cap. 5.

Quæres etiam, An postea in eo rationis vsus permanserit? Respondeo permansisse, vt colligitur ex Ambrosio & Beda: Nec enim postea aliquid commissit, propter quod mereretur talis ac tanti priuilegij iacturam, & sine poenitentia sunt dona Dei, vt ait Apostolus.

Rogabis etiam, quoto ætatis anno Ioannes in desertum secesserit? Non est profecto verisimile, cum secessisset, dum infans erat, quamuis Origenes id insinuare videatur. Creditur statim post septennium, in quo finitur infantia, & incipit pueritia, abisse in desertum: vbi

permanens vique ad trigessimam ætatis annorum: tunc enim apud Hebræos, Doctoris munere, & officio fungi quis poterat.

At quoto ætatis anno fuit ab Herode in carcerem missus? anno trigesimo primo circa Paschale tempus, & anno vno est in carcere detentus: mortuus est autem anno trigesimo secundo eunte, sub Paschale itidem tempus, vt Beda testatur, Mar. 6. At celebritas anniuersaria Decollationis eius translata est in diem vigesimam nonam Augusti, quando Edessæ inuentum est caput eius: quia Paschali tempore olim Ecclesia non celebrabat dies festos Nates martyrum, consequens est, vt mortuus fuerit Ioannes Baptista vno anno ante necem Christi Domini.

Sancti Stephani protomartyris dies festus iure communi colitur, & seruatur in toto Christiano orbe, vt patet ex cap. Pronunciandum de consecr. distict. 3. & cap. Conquestus de ferijs: & eius diei observatio est antiquissima. Verum dubiæ quæstionis est, quoto anno Christi Domini B. Stephanus fuerit extinctus? Quidam, vt Glycas & Nicephorus tradiderunt, mortuum esse anno septimo post mortem Christi, quia S. Ignatius in Epistola ad Trallianos scribit, Stephanum Ecclesiæ Hierosolymitanæ Diaconum, seruisse Iacobo Hierosolymorum Episcopo. Durandus in rationali Diuino officiorum lib. 7. cap. 44. & Ioannes Beleth de Diuin. offic. ca. 71. tradunt eum esse mortuum paucis mensibus à morte Christi, videlicet 3. die Augusti eodem anno, quo Christus in cælum ascendit, & celebritatem anniuersariam Natalis eius olim agi, & colite consueuisse eodem 3. die Augusti: & ab anno 415. quo inuentæ sunt Beati protomartyris reliquæ, vna cum reliquijs Nicodemi, Abibonis, & Gamalielis, translata fuisse in diem vigesimam sextam Decembris, quo die sunt inuentæ prædictæ Reliquiæ. Sed certe hæc stare non possunt: quia dies Natalis Stephani longe ante illud tempus celebrari consueuerat, die nimirum 26. Decembris: nam vt patet ex sermonibus Nysseni, Augustini, & Fulgentij, ipsorum tempore colebatur statim post diem Natalem Domini: Ideo quidam alij putarunt fuisse Stephanum lapidatum die quidem 26. Decembris, sed eodem anno, quo Christus in cælum ascendit, nimirum octo, vel fere nouem mensibus elapsis à morte Christi.

Meo iudicio, probabilius illi opinantur, qui dicunt Stephanum martyrium subisse anno secundo, post mortem Christi, videlicet 26. Decembris, quo eius natalem celebrat Ecclesia, anno vno à morte Domini, mensibus 8. diebus 23. elapsis. Hæc sententia videtur magis congruere cum eo, quod S. Ignatius scribit ad Trallianos, Stephanum in munere & officio Diaconi seruisse Iacobo Hierosolymorum Episcopo: seruiuit enim anno vno, & mensibus 8. vel fere 9.

S. Stephanus solet à Patribus dici Archidiaconus Hierosolymorum, & Primicerius Diaconorum in Ecclesia, teste Augustino sermon. 94. de diuersis. Hoc ideo accidit: quia cum Lucas enumerauit septem Diaconos ab Apostolis electos, primo loco & ordine posuit Stephanum.

Sanctorum Innocentium anniuersaria celebritas neesse sitate præcepti colitur, & seruatur, vt patet ex c. Conquestus, de ferijs, & cap. Pronunciandum de consecr. distict. 3. Caietanus in Summa hunc diem, ait coli & seruari vt festum, iuxta morem, & consuetudinem prouinciæ, vel populi: nam alicubi non seruatur. Sed dicendum est, iure communi, vt constat ex prædictis capitibus modo allatis, hunc diem esse feriatum, & seruandam à populo, sed consuetudo alicubi iuri communi derogauit, in ijs locis videlicet, in quibus non seruatur tanquam dies festus.

Quæres, Quoto anno à Natali Christi sint ab Herode innocentes interfecti? Quidam putarunt eos passos fuisse biennio post Natalem Christi, sed die vigesimo octauo Decembris, quia Matthæus dixit: occidisse He-

M. 21

Ad Roman. 11

Mat. 2.

eodem infantem à bimatu & infra. Alij volunt eos occisos fuisse eodem anno, quo natus est Christus, sed paucis mensibus transactis à Natali eius: & Herodem tyrannice & crudeliter extendisse tempus, sicut etiam fines Bethlemiticos: occidit enim à bimatu, & infra: & non solum pueros qui erant in Bethleem, sed etiam in omnibus finibus eius. Videtur esse probabile, Herodem interfecisse infantem quidem 28. Decembris, quo die Natalem eorum Ecclesia colit, sed vno anno, & tribus diebus elapsis à Natali Christi. Si iterum roges, An huius diei festi observatio sit antiquissima? Vi letor talis: de hac enim Origenes homilia 3. in Mattheum: Bene, inquit, & secundum voluntatem Dei eorum memoriam celebrari mandavit sempiternam in Ecclesia, veluti pro Domino morientium. Irenæus libr. 3. cap. 18. eos martyres vocat, quia reuera pro Christo sunt interempti: in eis enim Herodes Christum necavit.

Sancti Laurentij martyris dies festus colitur, & servatur necessitate præcepti, quemadmodum constat ex cap. Conquestus de ferijs, & cap. Pronunciandum de consec. dist. 3.

Sanctum Laurentium Hispanum fuisse, testantur omnes Ecclesie Hispaniarum, Puto in Hispanijs fuisse traditionem communi consensu receptam, eum fuisse Osee in Aragonia natum ex parentibus Christianis Orentio, & Patientia: sed ex Hispania in Italiam venisse, & in Romana urbe factum esse Diaconum, deinde martyrem. Non est quod Hispanum esse quies negat: nam recedendum non est à traditionibus, in aliqua natione communi Ecclesiarum consensu receptis.

Passus est sanctus Laurentius in persecutione Valeriani Imperatoris, ut habet Martyrologium Romanum: quamvis certa Latinorum Martyrologia, & Acta Sancti Laurentij, & Eusebius, & cæteri omnes historici referunt eum passum in persecutione Decij Imperatoris. Constat enim Sixtum secundum sub Valeriano Imperatore martyrium devicta morte subijisse. Nam Sanctus Cyprianus qui tunc vivebat, certum nuncium accepit de martyrio Sixti, ut ipse scribit, & Pontius Diaconus aperte tradit eodem anno Sanctum Cyprianum occisum fuisse, quo sanctus Sixtus ad martyrij palmam victor superato hoste præcesserat. Convenit autem inter omnes historicos, Cyprianum fuisse passum in persecutione Valeriani Imperatoris. Et ne tanquam falsa arguantur Acta S. Laurentij, & cætera Latinorum Martyrologia, dicendum est, persecutionem Valeriani sæpe dici persecutionem Decij, quia à Decio indicta, & incepta, postea Valeriani edictis confirmata est.

Dedicatio Ecclesie S. Michaelis, quæ die 29. Septembris colitur, & ipsa refertur inter cæteros dies festos in cap. Conquestus, & cap. Pronunciandum supra citatis. Historia rei gestæ accidit Gelasij Primi temporibus, quare perantiqua eius diei observatio censetur.

Omnium Sanctorum festus dies in eisdem Decretis atque capitibus ante nominatis inter dies feriatos & solennes memoratur. Porro Bonifacius IV. instituit, ut vno eodemque tempore dies festus ageretur omnium simul martyrum, & ita Romæ agi primum cepit: postea vero Gregorius Quartus, in cæteris Occidentis Ecclesijs idem faciendum curavit, ut scribit Sigebertus in Chronica. Existimant quidam, hunc diem festum ante Ludovicum Pium Imperatorem non fuisse institutum, quia in Concilio Moguntino nulla huius celebratio sit mentio. Sed verisimilius longe mihi videtur ante Carolum Magnum coli cœpisse in cæteris Occidentis Ecclesijs: at Caroli Magni tempore nondum esse in tota Gallia receptum. Quod autem Augustini sermones legantur tanquam in die festo omnium Sanctorum habiti, potius sunt Alcuini hi sermones, quam Augustino tribuendi, ut Louanensis Schola annotavit.

Primo quaeritur, An dies S. Silvestri sit iure communi, ut festus, colendus? Respondeo, eum diem iure commu-

ni, antiquo & novo, ut festum agi, quoniam inter cæteros memoratur in cap. Conquestus de ferijs & cap. Pronunciandum de consec. dist. 3. Sed nunc tantum Romæ servatur, & consuetudine eius observatio alibi subblata est.

Secundo quaeritur, An dies S. Martini Episcopi Turonensis iure communi festus habeatur? Respondent Tabienus, & Armilla, & alij, eum diem, ut festum olim colitum esse, iure communi antiquo, quod habetur in cap. Pronunciandum, de consec. dist. 3. non tamen iure novo & recentiore, quod est in cap. Conquestus de ferijs. Hoc autem ideo est, quia antiquum illud ius fuit à Concilio Lugdunensi conditum, & in Gallia tanquam dies festus celebratur. At vero Gregorius Nonus in cap. Cinq. nihil de eo festo meminit. Unde consuetudine non ubiq. servatur. Romæ tamen colitur, & servatur necessitate præcepti iuxta id quod habetur in cap. Pronunciandum de consec. dist. 3.

Tertio quaeritur, An iure communi alij dies festi sanctorum coli, & servari debeant præter iam memoratos? Quidam censent, inter quos videtur esse Ioan Andreas cap. Conquestus de ferijs, Pisan. in verbo Feria, esse iure communi novo, non antiquo colendos dies duorum: Eugenii & Marci, Lucæ, & quatuor doctorum Ecclesie SS. Gregorij, Ambrosij, Augustini, & Hieronymi: quod in c. Gloriosus de Reliquijs, & venerat. sancto. in sexto constitutum est, ut Iolemi ritu celebrantur dies quatuor: Evangelistarum, & quatuor Ecclesie Doctorum. Sed verum est quod alij tradiderunt, videlicet Anton. 2. par. tit. 9. c. 7. §. 1. Angel. Rosel. in verbo feria. Silu. in verbo Dominica. Tabien. in verbo feria num. 6. hos dies tanquam festos non esse vilo iure communi colendos, & servandos: eo quod in cap. Gloriosus, solum præcipit Pontifex, ut in Ecclesia celebrantur instar dierum festorum duplicium: non autem tanquam festi, & solennes à Christiano laicorum populo serventur. Alicubi tamen consuetudine observantur, quæ consuetudo tanquam pia vbiq. que fuerit, retinenda est, ob aliorum offensionem, cum quibus videtur devitandum.

Quarto quaeritur, An iure communi tanquam dies festi, sint colendi tres illi dies Rogationum, sive supplicationum, qui proxime Ascensionem Domini præcedunt? Respondeo iure communi antiquo in c. Pronunciandum de consec. dist. 3. inter dies feriatos, & factos recentiori, & in cap. Rogationes de consec. distinct. 3. dicitur: Per quodriduum ferijs, & ancilla ab opere relaxentur, quo magis plebs univrsa conveniat: At recentiori iure quod habetur in cap. Conquestus de ferijs: hi tres dies observantur, & consuetudine non servantur, Anton. 2. par. tit. 9. c. 7. §. 1. Silu. in verbo Dominica q. 1. Angel. Rosel. in verbo feria. Armill. eod. verbo num. 5. c. 6.

Quinto quaeritur, An dies Hebdomadæ sanctæ sint iure communi tanquam dies festi servandi? Respondeo, iure communi, quod statuitur in cap. Conquestus de ferijs, inter dies feriatos numerari septem dies Dominicæ passionis: iure tamen communi antiquiore contento in cap. Pronunciandum de consec. distinct. 3. dies festi non habentur. Consuetudo etiam, ius in cap. Conquestus constitutum abrogavit. Et quamvis quidam existimant illud ius vim habere in tribus, vel duobus diebus proxime præcedentibus Pascha, ita ut illo triduo, vel biduo, videlicet feria quinta, & sexta, omnes interesse oporteat Divinis officijs, tametsi ijs absolutis, liberum cuique sit se in operibus etiam servilibus exercere: consuetudine tamen hoc etiam videtur esse sublatum. Silvester in verbo Dominica. quaestione prima, versiculo septimo. Armilla, verbo feria. numero sexto. Rosel. verbo feria, in principio. Nihilominus servatur etiam nunc, quod habetur in cap. Conquestus: ut videlicet etiam diebus, & tota hebdomada sancta, nec iudicia, nec causæ forenses seu iudiciales exercantur.

Sexto quaeritur, An sex dies proxime Pascha sequentes, sint iure communi habendi tanquam dies festi? Respondeo in cap. Pronunciandum de consec. dist. 3. inter dies festos